

СТАНОВИЩЕ

относно: конкурс за заемане на академична длъжност „Професор” в област 4 - Природни науки, математика и информатика, професионално направление: 4.2. Химически науки (научна специалност 01.05.10 Биоорганична химия, химия на природните и физиологично активни вещества), за нуждите на лаб. „ХБПЕ”, обявен от ИОХЦФ-БАН в ДВ брой 40 от 16.05.2025 г.

от: доц. д-р Емилия Чернева, Фармацевтичен факултет на МУ-София, член на научното жури съгласно Заповед на Директора на ИОХЦФ-БАН, РД -09-125/23.06.2025 г.

участник в конкурса: доц. дн Ваня Николова Мантарева от лаб. „ХБПЕ“ на ИОХЦФ-БАН

1. Общо представяне на получените материали

Единствен кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ за нуждите лаб. „ХБПЕ“ на ИОХЦФ-БАН“, обявен в ДВ бр. 40 /16.05.2025 г., е доц. дн Ваня Николова Мантарева. Представените от нея материали са изготвени в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИОХЦФ-БАН и напълно отговарят на утвърдените критерии за заемане на длъжността „професор“.

Доц. дн Матарева е представила общо 90 научни труда, в настоящият конкурс участва с 27 публикации, в т.ч. 6 научни труда, които са в обхвата на хабилитационния й труд (показател В), а останалите 21 публикации са обединени в групата на показател Г. По-голямата част от включените в конкурса научни публикации са издадени в реномирани списания, индексирани в световно признатите бази данни Scopus и Web of Science. В 11 от представените научни статии, доц. дн Мантарева е първи автор и автор за кореспонденция. Приложените от кандидата цитирания за период от три години са 249, h-индексът е 17. Представени са и списъци с участия в научни конференции, участия и ръководство на научно-изследователски проекти.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Фокусът на научно-изследователската работа на кандидата е насочен към синтез и характеристиката на фоточувствителни съединения, които намират приложение като

фотосенсибилизатори във фотодинамичната терапия (ФДТ). Работата включва целия процес от синтеза на фталоцианинови производни, използвани като лиганди и получаването на комплекси с различни метали като паладий, никел, галий, цинк, алуминий и лутеций, през тяхното структурно охарактеризиране, до задълбочено проучване на свойствата им като фотосенсибилизатори. Резултатите от проведените анализи, свързани с фотостабилността и квантовия добив на синглетен кислород, показват, че комплексите на лутеций и паладий проявяват фотофизични свойства, които ги определят като потенциални кандидати за по-нататъшни изследвания и приложение.

Изследвани са и интересни природни съединения, като кобаламини и антрахинони, които могат да се разглеждат като нови природни фотосенсибилизатори за приложение във фотодинамичния метод.

Част от работата на доц. дн Мантарева са посветени на разработването на фотодинамични методи с използване на фталоцианини за лечение и контрол на социално-значими заболявания, включително инфекции и онкологични заболявания с висока обществена значимост.

Доц. дн В. Мантарева е била ръководител на един успешно защитил докторант.

От особено значение за конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ е обстоятелството, че кандидатът притежава най-високата научна степен – „доктор на науките“.

Приносите на кандидата имат научен и научно-приложен характер, това е потвърдено от научната значимост на представените публикации и получени резултати. Изследванията са публикувани в реномирани списания: Biomedicines; Gels; Int. J. Mol. Sci; Cancer Gene Ther., Viruses (Q1, 5), Inorganics; Front. Biosci. - Landmark Ed.; Curr. Iss. Mol. Biol.; J. Mol. Struct.; J. Fluor.; J. of Biomed. Photonics & Eng., 2 (Q2, 7), Bulg. Chem. Comm.; Sylwan – Eng.Ed., 2 бр. (Q4, 3), SPIE Proceed. (SJR, 5), J. of Physics: Conf. Series (SJR, 4); J. Biomed. Discoveries и Arch. Biotech. Biomed. Големият брой цитирания от други изследователи свидетелства за актуалността на областта на изследванията и постигнатите резултати.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените от доц. дн Ваня Мантарева документи и материали изцяло отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ),

Правилника за неговото прилагане, както и на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в БАН и на вътрешния правилник на ИОХЦФ-БАН.

Кандидатът е представил достатъчен брой публикации, публикувани след материалите, използвани при защитата на научна степен „доктор на науките“ и за придобиване на академичната длъжност „доцент“. В тях се открояват оригинални научни и научно-приложни приноси, получили международно признание.

Постигнатите от доц. дн Ваня Мантарева резултати в областта на научноизследователската дейност напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника на ИОХЦФ-БАН за прилагане на ЗРАСРБ.

Анализът на предоставените в конкурса материали ми дават **основание да дам положителна оценка и да препоръчам** на членовете на Научното жури да подкрепят избора на **доц. дн Ваня Мантарева на академичната длъжност 'професор' в ИОХЦФ-БАН по професионално направление 4.2. Химически науки, научна специалност „Биоорганична химия, химия на природните и физиологично активни вещества“.**

Дата: 23.09.2025 г.

гр. София

Изготвил становището:

/доц. д-р Е. Чернева/